

EDITORIAL

Mgr. Jan Mlynarčík

prezident Exekutorské komory ČR

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážení čtenáři
časopisu Komorní listy,

nacházíme se ve velmi složité a turbulentní době. Zažité pořádky povětšinou neplatí, na jakoukoli stálost a stabilitu právního i ekonomického prostředí se bohužel nemůžeme spolehnout. Zbytečná a barbarská válka na Ukrajině s sebou přinesla mnohé problémy, otazníky a výzvy. V důsledku rapidně zdražujících energií a dalších významných komodit došlo k všeobecnému razantnímu zhoršení ekonomických poměrů takřka ze dne na den. Inlace a všepřítomné související zdražování je společným jmenovatelem doby a postavilo mnoho subjektů před tíživá životní rozhodnutí bez ohledu na to, zda se jedná o osoby zaměstnané či samostatně výdělečně činné nebo o podniky. Aktuální predikce a ekonomické modely přitom nepřinášejí vyhlídky na jakékoli brzké zlepšení situace. Lépe, zdá se, v dohledné době nebude.

Tímto poněkud smutným, bohužel však zcela reálným, úvodem bych rád poukázal na to, že ve složité situaci se v současnosti nachází většina populace, soudní exekutory nevyjímaje. Ti se nadto musí, kromě hospodářské situace svých úřadů, potýkat i s legislativními počiny, které již vešly nebo aktuálně vcházejí v účinnost. Exekuční řád za poslední dobu prodělal mnoho změn a soudní exekutor, který chce nadále svůj úřad vykonávat, se jim musí chtít nechtě přizpůsobit. V tomto směru je třeba dívat se pravdě přímo do očí a zbytečně si nemazat příslovečný med kolem úst.

Institut Milostivého léta, ať již v jeho první nebo druhé instanci, byl mírně řečeno tragický. Pomineme-li kvalitu legislativně technického zpracování, které téměř vůbec nereflektovalo exekuční právní úpravu a relevantní prostředí, nemůžeme odhlédnout od samotných negativních praktických důsledků, které tato úprava měla a má pro samotné soudní exekutory. Již Milostivé léto ve své první podobě přineslo soudním exekutorům obrovské množství práce a enormní zátěž jak pro ně samotné, tak pro jejich zaměstnance. Stát se rozhodl odpustit příslušenství exekučně vymáhaných dluhů, u nichž je věřitelem veřejnoprávní subjekt. Veškerou práci s tím spojenou, veškerý čas a finanční náklady ovšem hodil na soudní exekutory, a ještě jim k tomu stanovil poměrně šibeniční lhůty. Za mnohdy několikaletou práci dostal soudní exekutor almužnu v podobě 750 Kč, resp. 1500 Kč bez DPH. Snad nikdo racionálně uvažující si nemůže myslet, že taková částka v současné době pokryje nějaké náklady. Vždyť i pouhá cena za doručování zákonem povinně zasílaných písemností v exekučním řízení aktuálně přesahuje uvedené úhrady. Stát má nicméně pocit, že udělal dobře. Všeobecně známý fakt, že se jedná o nesystémové z převážné části populistické řešení, které v důsledku nepovede ke zlepšení celkové situace dlužníků, se okatě přehlíží. Stát si také bohužel zvykl, že

soudní exekutoři udělají všechno hned. Snadno se pak konstatuje, že za něco mohou soudní exekutoři, když jim k tomu není dán dostatečný prostor. Kdo pak nese v očích veřejnosti odpovědnost za aplikaci špatné právní úpravy? Rečnická otázka, jejíž odpověď je nasnadě...

Potýkáme se ovšem kromě tolikrát skloňovaného Milostivého léta také s aplikací dalších novot – například se zastavováním bagatelních exekucí a marných exekucí, s povinnými zálohami na náklady exekuce. Samotnou myšlenku na řešení starých a nedobytných exekucí samozřejmě vítáme, ovšem nedomyšlenost a tragická kvalita zpracování právní úpravy ze strany zákonodárce nás nepřestává udivovat. V mnoha případech nám dokonce právní úprava doslova upírá právo na spravedlivou, či jakoukoli, odměnu za vykonanou práci. Práci, kterou nemůžeme odmítnout provést, na kterou musíme vynaložit nemalé prostředky. Soudní exekutoři vystupují v exekučním řízení v postavení soudců, manažerů, kteří musí organizovat a financovat celý svůj úřad a mnohdy desítky zaměstnanců, a v neposlední řadě právních profesionálů luštěících skrytý význam šifrovaných paragrafových znění zákona. Poslední zmínku přitom nepovažuji za nadsázku, ale za pustý fakt. Vždyť výkladem právní úpravy Milostivého léta, zastavování marných a bagatelních exekucí se zabývá skupina expertních právníků, praktiků a teoretiků v Právní a legislativní komisi tak, aby našla alespoň nějaké v praxi aplikovatelné řešení, které nebude protiústavní, protizákonné a nebude mít za následek kárnou odpovědnost soudního exekutora. Přesto přese všechno nemá soudní exekutor podle zákona nárok na odměnu za provedenou práci a mnohdy se slovy zákona musí v případech exekucí vedených řadu let spokojit s odměnou ve výši stovek korun.

Ano, nebudu zastírat, že stesky jsou namístě. Zdá se, že všechno je nastaveno v neprospěch soudních exekutorů. Je jasné, že za současné hospodářské situace a právní úpravy někteří z nás svoje úřady opustí, ať již z ekonomických důvodů, či po racionální úvaze, že „tohle už nemá nikdo zapotřebí“. Nicméně je na nás, abych na tuto situace odpovídajícím způsobem reagovali. Musíme se přizpůsobit době, přizpůsobit právu, přizpůsobit cenám. Je zřejmé, že optimalizace nákladů a zefektivnění procesů a systémů bude snazší u větších exekutorských úřadů, ale věřím, že si můžeme vzájemně v mnohém pomoci, poradit a že těmto nelehkým podmínkám dokážeme čelit i v podmínkách menších úřadů. Nemá smysl si lhát, bude to náročné, ale jsem přesvědčen, že to lze zvládnout. Čeká nás příslovečný pot a slzy.

Všechno ovšem není tak černé, jak se zdá. V květnu letošního roku jsem měl tu čest zúčastnit se prvního obnoveného Sjezdu českých právníků, který se konal v pražském Karolinu a následně v prostorách Univerzity Karlovy. Výstupem sjezdu bylo společné komuniké všech zúčastněných právnických profesí, v rámci něhož se přihlásili k sounáležitosti a vzájemné spolupráci právnického stavu napříč profesemi. Jakkoli se tato událost může na první pohled jevit jako nepodstatná, otevřela nám dveře k dalšímu rozvoji spolupráce. Exekutorská komora ČR má díky tomu mimo jiné i zástupce v grémiu Jednoty českých právníků. Hlavní přínos však spočívá v tom, že se nám podařilo navázat mnohé vazby na osobní úrovni s představiteli ostatních právnických profesí. Můžeme díky tomu řešit mnohé záležitosti vůči státu společně a silněji. Stojí za tím spousta mravenčí práce a osobního vypětí, které vynakládají členové prezidia na to, abychom získali podporu napříč právnickým spektrem. Výsledky tohoto snažení možná nebudou viditelné okamžitě, ale již nyní sbíráme střípky a sledujeme určitý pozitivní vývoj. Stáváme se tou stranou, s níž je potřeba jednat.

Díky tomu všemu můžeme říct, že se nám podařilo zahájit a aktuálně již v součinnosti s Ministerstvem spravedlnosti i provádět detailní práce na

novém exekčním tarifu. Stojí za tím hodiny mravenčí práce členů prezidia, Právní a legislativní komise, aparátu Komory a desítky schůzek na různých úrovních se zástupci legislativy, exekutivy a ostatních právnických profesí. Především díky tomu, že problematiku výše nastavených odměn a nákladů řešíme nikoli samostatně, ale společně s advokáty či notáři, máme silnější vyjednávací pozici, máme větší podporu i zastání. Věřím, že se nám nakonec podaří vyjednat s ministerstvem odpovídající úpravy našeho exekčního tarifu. Otázkou už tedy není, zda se tarif navýší, ale pouze, o jak velké navýšení se bude v současnosti jednat. V rámci tohoto vyjednávání také usilujeme o vyloučení samostatných nákladů na doručování v exekčním řízení, coby samostatné položky nákladů exekuce, a o navýšení paušálu. Uvědomuji si, že o peníze jde až v první řadě, ale stěžejní bude zachovat systém vymáhání práva u nás. Dosavadní způsoby provádění exekucí se stávají čím dál tím více bezzubými a všechno se tak bude logicky přenášet na velmi nepopulární mobilární exekuce. Proto by už konečně měli politici pochopit, že exekucím se dá předejít tím, že soudní exekutoři budou provádět předexekuční inkaso pohledávek, jak tomu je například v Belgii, kterou lze považovat za jednoho z průkopníků efektivního vymáhání práva.

Vážené kolegyně, vážení kolegové, doufám, že Vám navzdory poněkud pochmurnému tónu mého příspěvku tyto zprávy vlily alespoň trochu toho zdravého optimismu do žil a že společně aktuální krizi překonáme. Na úplný závěr mi dovoluji Vám popřát hodně zdraví (to je opravdu to nejdůležitější), pevné nervy, hodně štěstí, klidu a pohody, nejen v tom nadcházejícím kalendářním roce.

|